

GDAŃSK

**RAPORT
Z REALIZACJI
PROGRAMU
OPERACYJNEGO
ATRAKCYJNOŚĆ
INWESTYCYJNA
ZA 2016 ROK**

**+ VI. PROGRAM OPERACYJNY
ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA**

SPIS TREŚCI

str. 4 **WPROWADZENIE.** Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawy dla zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2016 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Atrakcyjność Inwestycyjna.

str. 6 W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **FAKTY I LICZBY** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z gospodarką i inwestycjami.

str. 8 W kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU**, które ze względu na stopień trudności organizacyjnych oraz spodziewane wysoce wymierne efekty jakie przyniesie ich wdrożenie w sferze gospodarczej w Gdańsku, zostały uznane za warte wyróżnienia. W opisie wymienionych działań zaznaczone zostały również nawiązania do wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta priorytetów strategicznego rozwoju – czyli wspólnie wypracowanych wartości, na których należy budować przyszłość Gdańska.

str. 11 Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W 2016 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH** Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są poszczególne cele operacyjne wskazane w obszarze atrakcyjności gospodarczej. Wartym zaznaczenia jest fakt, iż szereg podjętych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów, co odnotowano (za pomocą ikon reprezentujących Programy) jako powiązania horyzontalne.

str. 21 **KOMENTARZ KOORDYNATORA** to podsumowanie doświadczeń wynikających z zarządzania wdrażaniem Programu Operacyjnego. Koordynator wskazuje zarówno kwestie, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celów operacyjnych, jak również wyzwania jakie stoją przed realizatorami założeń Programu w nadchodzących latach.

str. 22 Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH**. Wartości wskazane za lata 2012-2016 umożliwiają dokonanie analizy zmian jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań oraz poprzez wspieranie wybranych kierunków rozwojowych.

WPROWADZENIE

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska, dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, **Atrakcyjność Inwestycyjna**, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna. Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad konsekwentnym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył zarówno udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, ale również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się o analizę działań prowadzonych w różnych obszarach życia miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i umacniać aktywność obywatelską.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, iż przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

**REALIZACJA DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OPERACYJNYM
ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA UKIERUNKOWANA JEST NA
POZYSKANIE NOWYCH INWESTYCJI ZAPEWNIAJĄCYCH WZROST
LICZBY ATRAKCYJNYCH MIEJSC PRACY ORAZ WZMACNIANIE POZYCJI
KONKURENCYJNEJ GDAŃSKA NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ.
PODEJMOWANE DZIAŁANIA SKUPIAJĄ SIĘ NA TWORZENIU SZEROKIEJ
OFERTY TERENÓW INWESTYCYJNYCH, PARKÓW BIZNESOWYCH ORAZ
ZACHĘT DLA INWESTORÓW. OBEJMUJĄ RÓWNIEŻ DOSKONALENIE
OBSŁUGI INWESTYCYJNEJ I POINWESTYCYJNEJ, ROZWÓJ
WSPÓŁPRACY W FORMULE PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO
ORAZ PROMOCJĘ GOSPODARCZĄ MIASTA.**

Koordynator Programu Operacyjnego

Alan Aleksandrowicz

Prezes Zarządu Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego

**Opiekun merytoryczny
Programu Operacyjnego**

Aleksandra Dulkiewicz

Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki gospodarczej

Zespół Programowy

Agata Blacharska

Martyna Bukowska

Maciej Faleńczyk

Jaciek Fijałkowski

Maciej Grabski

Grzegorz Kaczorowski

Remigiusz Kitliński

Anna Klajna

Przemysła Rot

Jowita Zielinkiewicz

FAKTY I LICZBY

26

nowych inwestorów w ramach procesu inwestycyjnego i opieki nad klientem gospodarczym obsłużyła Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego w roku 2016.

Źródło: Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego

100%

inwestorów obsługiwanych przez Gdańską Agencję Rozwoju Gospodarczego w 2016 roku wyraziło pozytywną ocenę nt. procesu ich obsługi.

Źródło: Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego

Ponad **75 tys.** studentów uczyło się na 13 uczelniach wyższych w Gdańsku w roku akademickim 2015/16.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

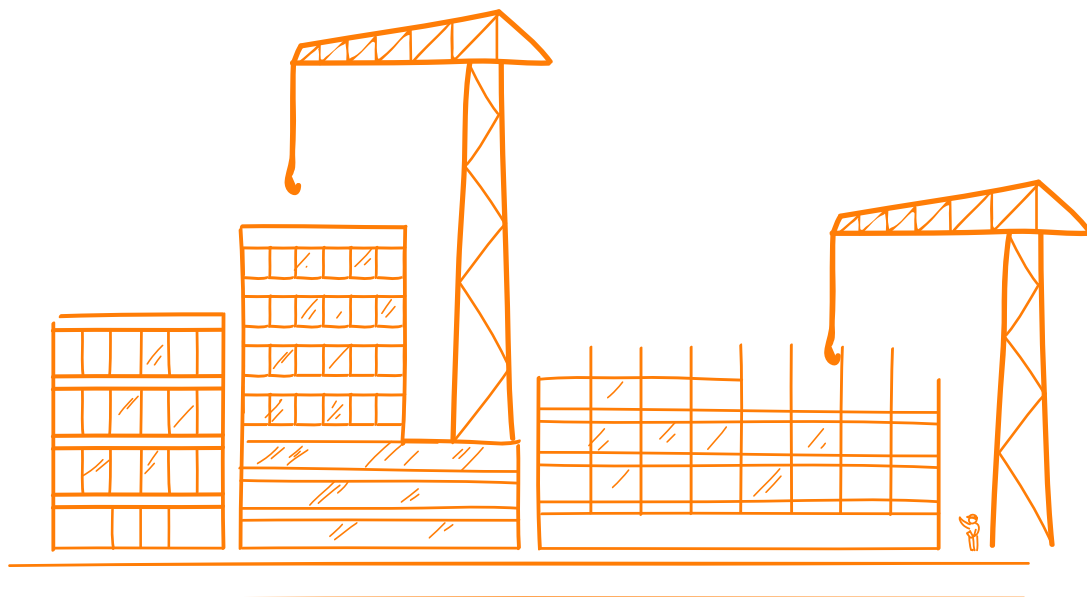
4

miejsce w kraju zajmuje Trójmiasto pod względem liczby centrów nowoczesnych usług biznesowych dla branż BPO, SSC, IT, B+R. Łączna liczba-104 takich centrów plasuje Trójmiasto tuż za Warszawą, Krakowem i Wrocławiem.

Źródło: Raport ABSL pt. Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Polsce 2016

Okolo **17 tys.** osób pracuje w Trójmieście w centrach BPO, SSC, IT, B+R (centra usług dla biznesu).

Źródło: Raport ABSL pt. Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Polsce 2016

3 kluczowe obszary tworzące atrakcyjne warunki dla koncentracji dużych inwestorów w Gdańsku to Pomorskie Centrum Inwestycyjne, Park Przemysłowo-Technologiczny „Maszynowa” oraz Park Przemysłowy „Płonia”.

Źródło: Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego

Trójmiasto jest najlepiej ocenianym ośrodkiem w kraju pod względem dostępności nowoczesnej powierzchni biurowej dla działalności centrów BPO, SSC, IT, B+R.

Źródło: Raport ABSL pt. Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Polsce 2016

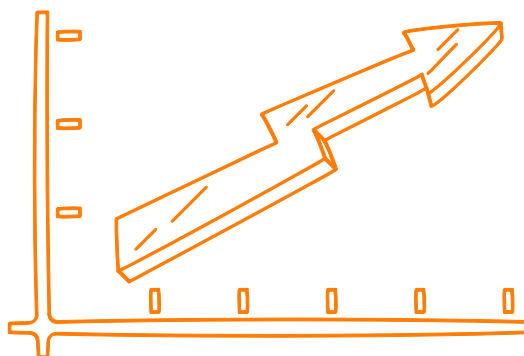
2,5%

wyniósł w 2016 roku udział spółek z kapitałem zagranicznym w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gdańsku i ostatnich latach systematycznie wzrasta.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Blisko **62 tys.** złotych sięgała w Trójmieście wartość produktu krajowego brutto (PKB) w przeliczeniu na 1 mieszkańca na koniec 2013 r. Natomiast dla kraju wartość ta w tym samym okresie wyniosła 43 tys. złotych.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU

1. Pomorskie Centrum Inwestycyjne

Tereny inwestycyjne zlokalizowane, zarówno w sąsiedztwie **portu** morskiego, jak i w pobliżu obwodnicy miasta, stanowią atrakcyjny czynnik rozwojowy dla produkcji przemysłowej i logistyki. Z uwagi na ich znaczenie gospodarcze wiele podejmowanych działań zwiększających atrakcyjność inwestycyjną Gdańska ma na celu zapewnienie kompleksowego rozwoju **infrastrukturalnego** oraz wzrost dostępności transportowej tych obszarów. Ważnym przykładem tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju **inwestycji** w obszarach ich koncentracji stanowi rozbudowa Pomorskiego Centrum Logistycznego. Podjęte działania dedykowane zostały m.in. zwiększeniu zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej w ramach projektu pod nazwą „Budowa wewnętrznego układu drogowego na terenie Pomorskiego Centrum Logistycznego” (aktualnie Pomorskiego Centrum Inwestycyjnego). Projekt objął prace koncepcyjne w zakresie dokumentacji budowlanej dla realizacji dwukilometrowego odcinka **drogi** w ciągu ulicy Nowej Portowej oraz ulicy prof. Witolda Andruszkiewicza, której bieg postanowiono wydłużyć aż do terminalu kontenerowego Deepwater Container Terminal Gdańsk zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie Pomorskiego Centrum Inwestycyjnego. Niniejszy projekt komunikacyjny skorelowany został z projektem pod nazwą „Poprawa dostępu kolejowego do Portu Gdańsk” realizowanego przez spółkę PKP PLK SA, będącą zarządcą torów kolejowych. Projekt ten skoncentrowano m.in. na modernizacji linii i stacji kolejowych obsługujących Port Gdańsk. Między innymi dzięki tym szeroko zakrojonym działaniom infrastrukturalnym zwiększono stopień komercjalizacji dostępnych działek oraz pozyskano nowych inwestorów na obszarze Pomorskiego Centrum Inwestycyjnego w roku 2016.

ryc. 1. Oferta inwestycyjna Pomorskiego Centrum Inwestycyjnego została uzupełniona o powierzchnię centrum administracyjno-biurowego KOGA; źródło: Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego.

2. Realizacja projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego

Istotnym sukcesem Gdańska jest intensywny rozwój projektów realizowanych w formule partnerskiej **współpracy**, w tym bezpośrednio w oparciu o regulacje ustawowe dotyczące partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz koncesji na roboty budowlane lub usługi. Gdańsk jako jeden z nielicznych ośrodków miejskich, może w chwili obecnej poszczycić się portfelem projektów PPP o wartości łącznej przekraczającej 2 mld złotych brutto, z czego niemal połowa tej wartości to projekty już realizowane. Partnerstwo publiczno-prywatne to nadal mało popularna forma finansowania i realizacji projektów inwestycyjnych w Polsce. Ważnym czynnikiem sukcesu Gdańska w tej dziedzinie był proces budowania **kompetencji** i doświadczenia zespołu koordynującego projekty PPP. Wypracowanie w Gdańsku efektywnych mechanizmów wdrażania projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego jest możliwe zwłaszcza dzięki wysokiej determinacji władz miasta do poszukiwania **innowacyjnych** źródeł współfinansowania potrzeb publicznych podnoszących **jakość życia** mieszkańców. Gdański model PPP szczególnie mocno związany jest z projektami o charakterze rewitalizacyjnym. Są to projekty złożone, łączące wiele wymiarów życia społeczno-gospodarczego, realizowane na znajdujących się w niekorzystnej sytuacji obszarach miasta. W roku 2016 rozpoczęła się faza realizacyjna projektu Zagospodarowania Północnego Cypla Wyspy Spichrzów, a w 2017 wmurowano kamień węgielny pod obiekt hotelowy stanowiący istotną część I etapu tego przedsięwzięcia. Na ukończeniu jest faza realizacyjna projektu zagospodarowania Targu Siennego i Rakowego, oddawane są do użytkowania kolejne elementy **infrastruktury** publicznej stanowiącej cele publiczne projektu, m.in. elementy układu **drogowego** i infrastruktury sieciowej. Pod koniec 2016 roku uruchomione zostało postępowanie na wybór partnera prywatnego w kolejnym projekcie rewitalizacyjnym – zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście. Aktualnie Gdańsk realizuje trzy umowy partnerskie, a kolejne trzy projekty są na etapie prowadzenia procedury negocjacji z potencjalnymi partnerami. Wszystko to czyni Gdańsk liderem procesu wdrażania formuły PPP w kraju zarówno z punktu widzenia wartości, ilości jak i stopnia złożoności projektów.

ryc. 2. Zagospodarowanie Targu Siennego i Targu Rakowego z powstającymi obiektami Forum Radunia; źródło: materiały inwestora udostępnione przez Centrum Partnerstwa i Biznesu, Urząd Miejski w Gdańsku

3. Program inwestycyjny w Porcie Gdańsk

Podobny **infrastrukturalny** charakter cechuje rozpoczęcie kolejnego etapu potężnego programu inwestycyjnego w **Porcie** Gdańsk, który realizowany będzie w perspektywie roku 2020. Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA uzyskał dofinansowanie w wysokości ponad 600 mln złotych na realizację 3 projektów **inwestycyjnych** w ramach środków Instrumentu „Łącząc Europę” (ang. Connecting Europe Facility - CEF). Zaplanowane do realizacji projekty to „Modernizacja toru wodnego, rozbudowa nabrzeży oraz poprawa warunków żeglugi w Porcie Wewnętrznym w Gdańsku”, „Rozbudowa i modernizacja sieci **drogowej** i kolejowej w Porcie Zewnętrznym w Gdańsku” oraz „Dokumentacja projektowa i środowiskowa dla rozbudowy i modernizacji węzłowych sieci bazowej w Porcie Gdańsk w zakresie infrastruktury drogowo-kolejowej” (projekt realizowany we współpracy z Miastem Gdańsk).

ryc. 3. Zarząd Morskiego Portu Gdańsk konsekwentnie realizuje również plan otwarcia terenów portu dla mieszkańców i turystów oraz zwiększania ich estetyzacji; źródło: Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2016 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny VI.1. Wyższa skuteczność w pozyskiwaniu inwestorów.

- ➔ Inwestycje stanowią istotny czynnik przyspieszenia wzrostu gospodarczego. Są przy tym ważnym instrumentem transferu postępu naukowo-technologicznego oraz czynnikiem rozwoju rynku pracy. Zatem aby zwiększać efektywność pozyskiwania inwestycji stworzono szerokie spektrum działań uwzględniających każdy z etapów tego procesu. Wiele uwagi poświęcono doskonaleniu działań z zakresu promocji gospodarczej. Globalizacja zwiększając konkurencję na rynku powoduje, iż budowanie oferty inwestycyjnej wymaga uwzględnienia atrybutów nie tylko Gdańska, ale również całego obszaru metropolitalnego. Aspekt promocji Metropolitalnej Oferty Inwestycyjnej realizowany jest przez inicjatywę **Invest in Pomerania** dysponującą ofertą inwestycyjną w zakresie regionu pomorskiego, obejmującą 20 budynków biurowych zlokalizowanych w Gdyni i w Gdańsku, 33 hale magazynowe i produkcyjne zlokalizowane w Trójmieście i w regionie, 93 tereny inwestycyjne zlokalizowane w regionie. Działania w zakresie kompleksowego i spójnego rozwoju Metropolitalnej Oferty Inwestycyjnej wymagają ścisłej współpracy z gminami obszaru metropolitalnego, która możliwa jest dzięki działalności Biura Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. Podkreślić należy w szczególności organizację wydarzeń takich jak konferencja **Smart Metropolia** oraz wdrażanie projektów realizowanych w ramach **Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych**. Ponadto wiele działań jest prowadzonych z myślą o rozwoju i promocji oferty turystyki biznesowej i wdrażanych jest przez Gdańską Organizację Turystyczną. Należą do nich:
- rozwój **aplikacji GCB Event** - kierowanej do organizatorów spotkań na terenie Gdańska i województwa pomorskiego;
 - **opracowanie oraz publikacja raportów i materiałów promocyjnych** (raport pt. „Rynek Spotkań w Gdańsku i Województwie Pomorskim”, katalog obiektów konferencyjnych, film promocyjny „Gdańsk – where business meets”);
 - **organizacja wydarzeń branżowych i konferencji** (Gdańskie Fora Turystyki, Konferencja Nowe Trendy w Turystyce 2016);
 - **kontynuacja monitoringu ruchu biznesowego, aktualizacja katalogu obiektów konferencyjnych** oraz dalszy rozwój inicjatywy **Study Tour** poświęconej diagnozowaniu dobrych praktyk w zakresie turystyki biznesowej na rynku europejskim oraz kontynuacja branżowych szkoleń i warsztatów.

ryc. 4. 5. edycja Kongresu Smart Metropolia, która odbyła się w dniach 23-24 listopada 2016 roku w Amberexpo w Gdańsku; źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

→ Kluczowe znaczenie dla biznesowych strategii budowanych w celu osiągnięcia wyższej skuteczności w pozyskiwaniu inwestorów ma zwiększanie podaży dobrze przygotowanych terenów inwestycyjnych. Wśród realizowanych działań wymienić należy **udział w pracach nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Gdańska** opracowywanego przez Biuro Rozwoju Gdańska oraz uczestnictwo w pracach związanych z budową nowej wersji **Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030**, kierowanych przez Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego. Kształtowanie spójnych kierunków rozwoju gospodarczego w dokumentach planistycznych przygotowywanych na szczeblu lokalnym, metropolitalnym i regionalnym blisko związane jest z działaniami w zakresie opracowywania studiów przygotowawczych i wykonalności dla inwestycji o największym potencjale rozwojowym oraz analiz lokalizacyjnych dla funkcjonowania stref przemysłowych i usługowo biznesowych. Do zadań przeprowadzonych w tym zakresie w roku 2016 należało m.in.:

- opracowywanie dokumentacji w ramach projektu Zarządu Morskiego Portu Gdańsk SA „**Rozbudowa i modernizacja sieci drogowej i kolejowej w Porcie Zewnętrznym w Gdańsku**”, który stanowi jedno z największych przedsięwzięć drogowo-kolejowych w zakresie inwestycji realizowanych przez port i obejmuje łącznie 6 kilometrów torów oraz 10 kilometrów dróg wewnętrznych;
- przygotowana dokumentacja projektowa oraz wniosek złożony w Centrum Unijnych Projektów Transportowych na dofinansowanie projektu pn. „**Rozbudowa ul. Kar-**

tuskiej na odcinku od ul. Otomińskiej do granicy Miasta Gdańska w ciągu drogi krajowej nr 7". Wnioskodawcą projektu jest Gmina Miasta Gdańska, a wartość całkowita przedsięwzięcia oszacowana została na ponad 160 mln złotych;

- w ramach projektu **Invest in Pomerania 2020** zostanie przygotowana analiza lokalizacyjna polegająca na zinventaryzowaniu i ocenie pod kątem atrakcyjności inwestycyjnej działek przemysłowych zlokalizowanych w województwie pomorskim, w efekcie czego powstanie lista rankingowa najbardziej atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, która będzie podstawą do przeprowadzenia konkursów, w ramach których właściciele tych terenów inwestycyjnych będą mogli ubiegać się o dofinansowanie prac związanych z ich uzbrojeniem. W I kwartale 2017 roku nastąpi wybór wykonawcy oraz rozpoczną się prace nad analizą, które potrwać do końca III kwartału 2017 r.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Infrastruktura

→ Zwiększanie podaży dobrze przygotowanych terenów inwestycyjnych to także działania wspierające uzbrojenie kluczowych terenów inwestycyjnych dla strategicznych inwestorów:

- **Pomorskie Centrum Inwestycyjne** – zwiększenie podaży terenu o powierzchnię ok. 70 ha, uzbrojenie części terenu, a także we współpracy z Zarządem Morskiego Portu Gdańsk SA budowa parkingu buforowego oraz opracowanie planów kolejnych inwestycji (m.in. stacji paliw);
- **Płonia** – zwiększenie podaży terenu o pow. ok. 80 ha, I etap przygotowawczy do prac tj.: uzbrojenie terenu;
- **Ku Ujściu** – zwiększenie podaży terenu o pow. ok. 70 ha, I etap przygotowawczy do prac tj.: uzbrojenie i przygotowanie terenu, budowa bocznicy kolejowej, budowa drogi dojazdowej, plac rozładunkowy. A we współpracy z Zarządem Morskiego Portu Gdańsk SA budowa układu drogowego na Ku Ujściu;
- I etap przygotowawczy do prac dotyczących **komercjalizacji i dalsze dozbrajanie terenu działek inwestycyjnych** przy ul. Azymutalnej, ul. Michałki oraz ul. Uczniowskiej.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Mobilność
i Transport

→ Jednocześnie prowadzone są prace mające na celu zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych poprzez rozbudowę infrastruktury drogowej i kolejowej polegające na:

- „budowie wewnętrznego układu drogowego na terenie Pomorskiego Centrum Logistycznego” (aktualnie Pomorskiego Centrum Inwestycyjnego),
- projektowaniu układu drogowego na terenie Parku Przemysłowo-Technologicznego „Maszynowa”, w tym Płonia – remont ul. Benzynowej, Ku Ujściu – układ wewnętrzny oraz droga dojazdowa;
- uzyskanie dofinansowania na realizację projektu pn. „Dokumentacja projektowa i środowiskowa dla rozbudowy i modernizacji węzłów sieci bazowej w Porcie Gdańsk w zakresie infrastruktury drogowo-kolejowej”.

→ Działania te uzupełnione zostały dalszą **rozbudową Systemu Informacji Przestrzennej**, która umożliwia dokonywanie złożonych analiz tematycznych, pomocnych przy podejmowaniu decyzji projektowo-inwestycyjnych dzięki wielowarstwowej strukturze cyfrowych map zintegrowanych z tekstową bazą danych. W 2016 dokonano m.in. aktualizacji planu przestrzennego Gdańska i mapy porządku. Dodano nową ortofotomapę, dodatkowe warstwy mapy z zasobami geodezyjnymi oraz zmieniono interface systemu.

ryc. 5. Miejskie serwisy mapowe obejmują m.in. Interaktywny Plan Gdańska;
źródło: mapa.gdansk.gda.pl

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Innowacyjność
i Przedsiębior-
czość

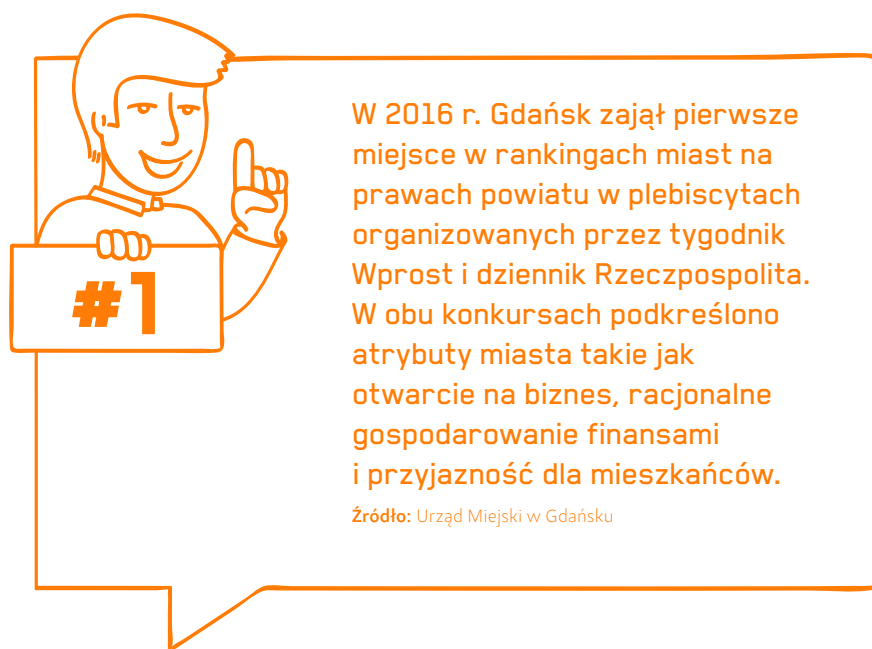
- ➔ Wspieranie rozwoju parków biznesowych zaowocowało w roku 2016 wzmocnieniem obecności spółek z kapitałem zagranicznym zlokalizowanych w Gdańsku. Zanotowano m.in. rozbudowę oddziału firmy **Fujifilm**, **State Street Bank**, **Eltel**, **Thyssenkrupp**, **AMS**, **KAINOS**, czy **Alexander Mann Solutions**. Dodatkowo realizowane jest wsparcie w rozbudowie przestrzeni, takich jak **Olivia Business Centre**, **Kompleks Alchemia**, **Kompleks Garnizon**, **biurowiec C200** oraz **Tryton**. Jednocześnie prowadzone było przygotowanie dla inwestorów obiektów z ograniczonym ryzykiem inwestycyjnym polegające na dalszej rozbudowie **Hubu Kreatywnego** w zrewitalizowanych kamienicach Dolnego Miasta prowadzonego przez Gdański Inkubator Przedsiębiorczości STARTER.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

- ➔ Całość działań zmierzających do osiągnięcia wyższej skuteczności w pozyskiwaniu inwestorów dopełnia rozbudowa systemu zachęt inwestycyjnych. W 2016 r. w zakresie **zwolnień z podatku od nieruchomości** wsparto szereg podmiotów gospodarczych. Wśród nowych przedsiębiorstw zlokalizowanych w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej wyróżnić można w szczególności **Dream Green Boats**, **HAAD**, **IQ PL**, **Weyerhaeuser**, **Bemakor**. Inne formy wsparcia udzielonego firmom miały na celu przygotowanie kadr odpowiadających na potrzeby regionalnego rynku pracy. W tym zakresie wyróżnić należy:

- **aktywną współpracę spółki Invest in Pomerania z pomorskimi ośrodkami naukowymi** dotyczącą upowszechniania wiedzy o potrzebach inwestorów. W ramach realizacji projektu przygotowywany jest program kursów i szkoleń ukierunkowany na potrzeby regionalnego rynku pracy. Szkolenia i kursy uruchomiono w II i III kwartale 2017 r.
- prace diagnostyczne dotyczące możliwości wdrożenia dedykowanego **programu specjalistycznych kursów i szkoleń**. Program doksztalający skierowany będzie między innymi do nowych inwestorów planujących zatrudnienie pracowników w Gdańsku i poszukujących odpowiedniej kadry oraz przedsiębiorstw z wiodących branż, prowadzących działalność w Gdańsku. Diagnoza potrzeb skutkowałą przygotowaniem przez Gdańską Agencję Rozwoju Gospodarczego opracowania pn. „**Identyfikacja potrzeb rynku pracy i lokalnych uczelni wyższych w kontekście braków kadrowych – proponowane kierunki zmian**”.
- współpracę w zakresie funkcjonowania studiów podyplomowych na Uniwersytecie Gdańskim pn. „**Programowanie biznesowych aplikacji internetowych i mobilnych**” wraz z programem stażowo-edukacyjnym realizowanych przy uczestnictwie pomorskich przedsiębiorstw zainteresowanych pozyskiwaniem absolwentów kierunku.

Cel operacyjny VI.2. Najwyższe standardy obsługi procesu inwestycyjnego i opieki nad klientem gospodarczym.

- Profesjonalne przygotowanie oferty inwestycyjnej, sprawne przeprowadzenie negocjacji z potencjalnym inwestorem, udzielenie pomocy w dopełnieniu procedur, a także rzetelna ocena składanych ofert tworzy ramy dla działań realizowanych w celu doskonalenia obsługi procesu inwestycyjnego, w tym przedinwestycyjnego. W szczególności działania te w 2016 r. objęły:
 - tworzenie spójnego system zachęt inwestycyjnych w projekcie „**Invest in Pomerania 2020**”, w tym różne formy wsparcia projektu inwestycyjnego na jego wstępnym etapie, m. in. stworzenie tymczasowego biura lub umożliwienie rejestracji spółki;

- współpraca przy opracowaniu publikacji na temat inwestycji w Polsce, w tym tych zlokalizowanych w Gdańsku pn. „**Poland your place to invest 2017**” wydawanej przez Polish Office Research Forum;
 - prace realizowane w ramach **aftercare dla inwestorów** realizowanego przez Gdańską Agencję Rozwoju Gospodarczego, działania te są powiązane z koncepcją tworzenia centrum rozwiązywania sytuacji kryzysowych w relacji z podmiotami gospodarczymi – trouble shooting;
 - bieżące szkolenia wewnątrz pracowników Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego i innych podmiotów obsługujących inwestorów w regionie.
- Gdańsk należy do czołówki polskich miast, które przy realizacji różnego rodzaju projektów stosują współpracę prowadzoną w ramach formuły **partnerstwa publiczno-prywatnego**. Wspólna realizacja przedsięwzięć oparta na podziale zadań i ryzyk między podmiotem publicznym a partnerem prywatnym umożliwia w szczególności podniesienie skali nakładów inwestycyjnych poprzez wykorzystanie środków sektora prywatnego oraz poprawę dostępu do usług publicznych i wzrostu standardu ich świadczenia. Realizacja projektów w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego stanowi zazwyczaj proces długofalowy. W latach 2012-2016 prowadzono na różnych etapach zaawansowania 14 projektów rozpatrywanych lub realizowanych jako projekty szeroko pojętego partnerstwa publiczno-prywatnego. 7 projektów zakończyło się przed fazą ogłoszenia, w związku z podjęciem decyzji o braku ich kontynuacji w formule partnerskiej. Na początku 2017 r., 6 projektów znajdowało się w realizacji, przy czym: jeden zakończył fazę budowy i przeszedł w fazę eksploatacji, w dwóch projektach trwa faza realizacji (inwestycyjna), w trzech projektach trwają negocjacje w ramach postępowania na wybór partnera prywatnego. Łączna wartość projektów będących z fazy inwestycyjnej to ok. 1,2 mld złotych netto. Szacunkowa wartość projektów ogłoszonych to ok. 630 mln złotych netto. W sumie daje to projekty o wartości 1,83 mld złotych netto, co daje ponad 2 mld złotych brutto. Do wdrażanych projektów należą:
- „**Zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja kolumbariów na gdańskich cmentarzach komunalnych**” (w fazie eksploatacji) – budowa i eksploatacja na 6 gdańskich cmentarzach komunalnych ścian z niszami do pochówków urnowych. Wartość projektu netto ok. 7 mln złotych.
 - „**Zagospodarowanie targu Siennego i Targu Rakowego w Gdańsku**” (w fazie inwestycyjnej - budowa) – wielofunkcyjne zagospodarowanie obszaru Targu Siennego i Rakowego wraz z infrastrukturą drogową i sieciową, budowę obiektu publicznego pn. Kunszt Wodny oraz obiektów komercyjnych; wartość netto ok. 736 mln złotych.
 - „**Zagospodarowanie północnego cypla Wyspy Spichrzów w Gdańsku**” (w fazie inwestycyjnej - budowa) – wielofunkcyjne zagospodarowanie obszaru północnego cypla Wyspy Spichrzów wraz z infrastrukturą drogową i sieciową, budowa obiektów celu publicznego: zewnętrzny układ komunikacyjny, przebudowa skrzyżowania ul. Chmielnej i ul. Podwale Przedmiejskie, kładka piesza łącząca Długie Pobrzeże z Wyspą Spichrzów, budowa zwodzonego mostu Stągiewnego, budowa mariny na południe od mostu Stągiewnego, remont/przebudowa Długiego Pobrzeża; wartość netto ok. 399 mln złotych.
 - „**Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku**” (w fazie postępowania na wybór partnera) – wielofunkcyjne zagospodarowanie obszaru inwestycyjnego obejmującego obszar dawnej zajezdni

tramwajowej, obszar przyległy oraz inne lokalizacje w obszarze Dolnego Miasta. Budowa obiektów celu publicznego, których zakres będzie wskazany po zakończeniu negocjacji a wartość będzie odpowiadać wartości nieruchomości wniesionych do przedsięwzięcia to ok. 42 mln złotych; szacunkowa wartość netto to ok. 350 mln złotych.

- **„Zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja ogólnodostępnych parkingów kubaturowych w Gdańsku”** (w fazie postępowania na wybór partnera) – budowa, a następnie eksploatacja parkingów ogólnodostępnych w Śródmieściu w wybranych lokalizacjach (co najmniej jedna z 5 proponowanych); szacunkowa wartość netto 220 mln złotych.
- **„Zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja obiektu wielofunkcyjnego obejmującego funkcje sportowo-rekreacyjne w dzielnicy Wrzeszcz w Gdańsku”** (w fazie postępowania na wybór partnera) – budowa, a następnie eksploatacja obiektu wielofunkcyjnego obejmującego basen oraz towarzyszące usługi komplementarne; szacunkowa wartość projektu netto 60 mln złotych.

Ponadto uruchomiono **dwa postępowania na koncesję na roboty budowlane** dla obszaru zajezdni na Dolnym Mieście oraz dla obiektu wielofunkcyjnego przy ul. Kościuszki we Wrzeszczu. Trwają także uzgodnienia i przygotowania do procedur przetargowych na nowe projekty wieloletnie.

Wartość portfela projektów realizowanych oraz ogłoszonych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego kształtuje się na poziomie ponad 2 mld złotych brutto.

Źródło: Centrum Partnerstwa i Biznesu,
Urząd Miejski w Gdańsku

- Na rzecz inwestorów świadczone są również usługi opieki poinwestycyjnej. Rozwój i doskonalenie systemu tzw. *aftercare* jest procesem o charakterze ciągłym wpisanym w kompleksową działalność usługową wspierającą inwestorów. Jednocześnie w ramach projektu **„Invest in Pomerania 2020”** raz na kwartał odbywają się spotkania z dostawcami usług, sektorem Business Process Outsourcing (BPO) i Shared Services Centers (SSC), a także IT oraz badań i rozwoju (B+R). Organizowane są spotkania w poszczególnych gminach i powiatach, utrzymywany jest kontakt ze zrzeszeniami i stowarzyszeniami branżowymi.

Cel operacyjny VI.3 . Trwała globalna rozpoznawalność Gdańska i obszaru metropolitalnego jako ośrodka sukcesu gospodarczego.

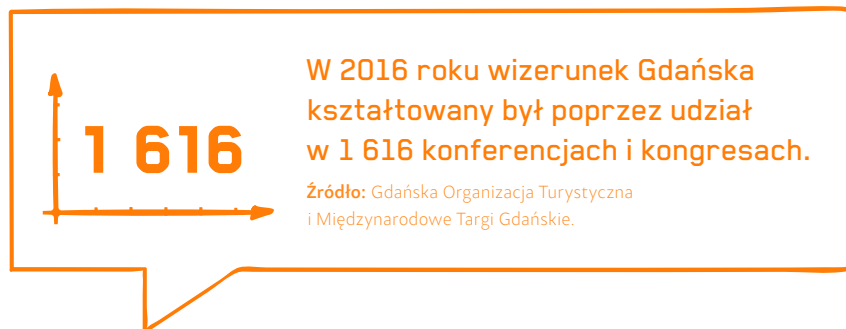
- Włączenie kapitału wiedzy polskiej emigracji w rozwój Gdańska i obszaru metropolitalnego prowadzone jest poprzez zacieśnianie współpracy z Polonią osadzoną w zagranicznych środowiskach biznesowych, inspirowanie się dobrymi praktykami wsparto następującymi działaniami:
 - podmioty uczestniczące w realizacji Programu Operacyjnego, w tym w szczególności Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego, Invest in Pomerania, Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej Urzędu Miejskiego w Gdańsku rozwijają kontakty międzynarodowe na potrzeby rozwoju gospodarczego miasta. Wsparcie to służy zarówno wzmacnianiu działalności gdańskich firm zagranicą kraju, jak i pozyskiwaniu inwestorów zagranicznych do Gdańska; współpraca mająca na celu wymianę kontaktów i informacji prowadzona jest m.in. poprzez realizację projektu Pomorski Broker Eksportowy;
 - uzgodnieniami w sprawie planowanych w 2017 roku **misji gospodarczych do Doliny Krzemowej**;
 - organizacją przy współpracy z Dragon Era, czyli pomorskim biurem z siedzibą w Pekinie, **wizyty delegacji chińskiej w Gdańsku**; w efekcie wizyty gospodarczej Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA podpisał porozumienie o współpracy z przedstawicielami chińskiego Portu Qingdao.
- Rozszerzanie systemu komunikacji i promocji gospodarczej, powiązane z promocją Gdańska na różnego rodzaju wydarzeniach odzwierciedlają następujące działania:
 - rozwinięcie funkcjonalności **Portalu VisitGdansk**, w tym uruchomienie zakładki Gdańsk Convention przeznaczonej dla organizatorów spotkań;
 - **członkostwo w stowarzyszeniach European Cities Marketing (ECM) i International Congress and Convention Association (ICCA)**, które w roku 2016 umożliwiło szeroką wymianę informacji i doświadczeń; stanowiło to ważny kanał promocji Gdańska;
 - w Warszawie przy współpracy z MICE Poland zorganizowano spotkanie dla branży turystyki biznesowej pod hasłem „**Gdańsk zaprasza biznes**”;
 - **Incoming Poland** – projekt w ramach którego Gdańska Organizacja Turystyczna przygotowała warsztaty szkoleniowe dla branży turystyki biznesowej. Przedsięwzięcie realizowane we współpracy z Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną;
 - **promocja wydarzeń biznesowych i możliwości współpracy** przy wykorzystaniu comiesięcznego newslettera biznesowego.

ryc. 6. Portal VisitGdansk to ważne źródło informacji zarówno dla turysty indywidualnego, jak i biznesowego; źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna

- Jako efekt gospodarczego wykorzystania powiązań międzynarodowych korporacji związanych z miastem wskazać należy działalność firmy **Schibsted**, która przy współpracy Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego lobbowała na rzecz utworzenia w Gdańsku oddziału norweskiej **AXCESS Group** (podjęto wstępne plany utworzenia oddziału w Gdańsku).
- Promocja Gdańska i obszaru metropolitalnego jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej w 2016 r. znajdowała swój wyraz w **28 wizytach studyjnych** dziennikarzy, blogerów oraz touroperatorów, które skutkowały promocją oferty turystycznej i biznesowej Gdańska poza granicami Polski. Formami promocji są także działania **grupy roboczej Voyager**, która na zamówienie Agencji Rozwoju Pomorza we współpracy z zespołem Invest in Pomerania zrealizowała **badanie „Pomorski rynek pracy w kontekście relokacji pracowniczej. Wyzwania i potencjały”**. Opracowanie miało na celu identyfikację najważniejszych czynników przyciągających na Pomorze wykwalifikowanych pracowników z kraju i zagranicy (głównie dla branży IT i SSC w Trójmieście). Raport jest wstępem do planowanej kampanii marketingowo-informacyjnej mającej na celu zwiększenie atrakcyjności województwa pomorskiego wśród potencjalnych pracowników z innych regionów, a także wśród uczniów i studentów. Uzupełnieniem oferty pozwalającej na przyciąganie do Gdańska talentów były także targi pracy, w tym wydarzenie **IT Future 3**. Istotne znaczenie, z punktu widzenia kształtowania atrakcyjnego wizerunku miasta, miały ponadto projekty **„Światowa Stolica Bursztynu”** oraz **„Gdańsk. Tu rośnie nowe centrum Europy”**.
- Działalność promocyjna kierowana do potencjalnych inwestorów była również realizowana przez udział w targach, konferencjach, wizytach zagranicznych na poziomie krajowym i zagranicznym. Wśród najważniejszych wydarzeń, w których widoczne były Gdańsk oraz obszar metropolitalny, wskazać należy targi biznesowe **IMEX Frankfurt**, **MIPIM w Cennes**, **ABSL (Association of Business Service Leaders)** oraz **Convene Wilno**. W **spotkaniach B2B** o podobnym charakterze uczestniczono w **Amsterdamie i Gdańsku** (krajowe spotkanie TSS -Touristik Service System). Ponadto gdańska oferta

promocyjno-gospodarcza prezentowana była na targach **World Travel Fair w Szanghaju**, w połączeniu z misją gospodarczą województwa pomorskiego i premierą pierwszej chińskiej monografii Gdańska. Co więcej okazją do **rozwoju przemysłu spotkań** oraz **promocji oferty turystyczno-biznesowej** był szereg innych wydarzeń: **infoShare, Ambermart, Amber Fest, XVI Zjazd Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, IX Zjazd Polskiego Towarzystwa Badania Bólu, spotkanie regionalnych biur Lufthansa City Center z Europy i Bliskiego Wschodu, spotkanie Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa (ELSA), Konferencja Euro26.**

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Innowacyjność
i Przedsiębior-
czość

- Na potrzebę wsparcia sprzedaży pomorskich produktów i usług na rynkach zagranicznych odpowiada jeden z elementów projektu **Pomorski Broker Eksportowy** (projekt opisany szerzej w części raportu poświęconej Programowi Operacyjnemu Innowacyjność i Przedsiębiorczość w zakresie ekspansji międzynarodowa gdańskich firm i organizacji). W ramach inicjatywy opracowano m.in. koncepcję z zakresu funkcjonowania brokerów zagranicznych na pomorzu oraz przeprowadzono wstępną identyfikację podmiotów, które mogłyby zostać wskazane do uczestnictwa w projekcie. Następnie zorganizowano spotkania z wytypowanymi potencjalnymi uczestnikami oraz podjęto uzgodnienia w zakresie dalszej realizacji projektu, w tym dotyczące procedur przetargowych. Zrealizowano działania z zakresu promocji, m.in. uruchomiono stronę internetową projektu.

KOMENTARZ KOORDYNATORA PROGRAMU OPERACYJNEGO

W ramach zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej Gdańska realizowane są działania poprawiające skuteczność w pozyskiwaniu inwestorów, zapewniające profesjonalną obsługę procesu inwestycyjnego oraz poprawiające wizerunek Gdańska jako miasta przyjaznego biznesowi. Rolą Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna jest usprawnienie realizacji poszczególnych działań poprzez wymianę doświadczeń i informacji zaangażowanych podmiotów oraz ukierunkowanie projektów, tak aby były one spójne i zgodne ze strategią miasta.

Ze względu na wynikający z nadmorskiego położenia rozwój sektora morskiego, przemysłu i logistyki w Gdańsku, kluczowe są obecnie inwestycje w tereny portowe. Konieczna jest ich dalsza aktywizacja poprzez budowę dróg dojazdowych, inwestycje w węzły ko-

„Dynamiczny rozwój branży morskiej przekłada się na wzrost zapotrzebowania na utworzenie dodatkowej powierzchni zupełnie nowych terenów inwestycyjnych...”

munikacyjne oraz uzbrajanie terenów. Dynamiczny rozwój branży morskiej przekłada się na wzrost zapotrzebowania na utworzenie dodatkowej powierzchni zupełnie nowych terenów inwestycyjnych, budowę parkingów buforowych, powierzchni biurowych oraz wzmacnianie mocy przeładunkowych portu.

Działania Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna sku-

piąć się będą również m.in. na poprawie obsługi inwestycyjnej poprzez rozbudowę systemu informacji przestrzennej (w tym zwiększenie dostępu do aktualnych danych planistycznych oraz stanu infrastruktury i sieci instalacji wybranych terenów) oraz kontynuację działań z zakresu zachęt inwestycyjnych. W kolejnych latach rozbudowywane będą interaktywne narzędzia promocji i informacji (aplikacja GCB Event), organizowane nowe wydarzenia biznesowe oraz wyjazdy na misje gospodarcze - w tym zakresie kontynuowany jest program Broker Inwestycyjny oraz działania Gdańskiej Organizacji Turystycznej.

Dużym potencjałem cechują się nowe, dofinansowane z UE, narzędzia z zakresu wsparcia w uzbrojeniu terenów inwestycyjnych, tworzenia stref przemysłowych, budowy hal produkcyjnych, a także promocji inwestycyjnej i dodatkowych zachęt inwestycyjnych (m.in. szkolenia oraz stypendia relokacyjne) realizowane w ramach projektu „Invest in Pomerania 2020”.

Alan Aleksandrowicz
Prezes Zarządu Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
Cel VI.1. Wyższa skuteczność w pozyskiwaniu inwestorów.	VI.1.a. Liczba znaczących inwestycji zrealizowanych przez podmioty niepubliczne. <i>Źródło: Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego i Invest in Pomerania</i>	●	●	●	14	13
	VI.1.b. Udział spółek z kapitałem zagranicznym w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gdańsku [w %]. <i>Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny</i>	2,34	2,41	2,47	2,48	2,50
	VI.1.c. Udział powierzchni uzbrojonych terenów inwestycyjnych w powierzchni terenów inwestycyjnych ogółem dostępnych w mieście pod inwestycje. <i>Źródło: Wydział Geodezji, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	2918	2973	2997	3036	3082
	VI.1.d. Liczba przedsiębiorstw korzystających ze zwolnień z podatku od nieruchomości. <i>Źródło: Wydział Budżetu Miasta i Podatków, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	8	14	14	16	16

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
Cel VI.2. Najważniejsze standardy obsługi procesu inwestycyjnego i opieki nad klientem gospodarczym.	VI.2.a. Wysokość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach [mln zł]. <i>Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny</i>	3 012,2	3 037,9	3 950,4	4 405,5	●
	VI.2.b. Liczba pomyślnie rozwiązanych problemów w stosunku do liczby zgłoszonych interwencji w ramach centrum <i>trouble shooting</i> . <i>Źródło: Gdańska Agencja Rozwoju Gospodarczego</i>	●	●	●	130	150
	VI.2.c. Liczba przygotowywanych przez miasto projektów w ramach partnerstwa publiczno-privatnego. <i>Źródło: Centrum Partnerstwa i Biznesu, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	5	5	6	5	6
	VI.2.d. Liczba zakończonych inwestycji w ramach partnerstwa publiczno-privatnego. <i>Źródło: Centrum Partnerstwa i Biznesu, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	●	●	●	●	1
	VI.2.e. Wartość projektów realizowanych w ramach partnerstwa publiczno-privatnego [mln zł netto]. <i>Źródło: Centrum Partnerstwa i Biznesu, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	767,3	774,3	774,3	1 173,3	1 173,3

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
Cel VI.3. Trwała globalna rozpoznawalność Gdańska i obszaru metropolitalnego jako ośrodka sukcesu gospodarczego.	VI.3.a. Liczba konferencji i kongresów krajowych. <i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna, Międzynarodowe Targi Gdańskie</i>	1271	2054	938	1477	1409
	VI.3.b. Liczba międzynarodowych konferencji i kongresów. <i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna, Międzynarodowe Targi Gdańskie</i>	107	393	120	226	207
	VI.3.c. Liczba targów i imprez wystawienniczych krajowych. <i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna i Międzynarodowe Targi Gdańskie</i>	15	36	36	53	91
	VI.3.d. Liczba międzynarodowych targów i imprez wystawienniczych. <i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna i Międzynarodowe Targi Gdańskie</i>	6	7	7	15	13

● brak danych lub zjawisko nie występowało

NOTATKI

NOTATKI

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji

Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hrynkiewicz

Żaneta Kucharska

Michał Miguła

Robert Wójcik

Jacek Zabłotny

Bożena Żmijewska

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

Gdańsk 2017

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” przyjęty został Uchwałą nr XVII / 514 / 15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku